

MARGIT TENNOSAARIN MATERIAALEISTA
LAURA JÄRVISEN MUOKKAAMA

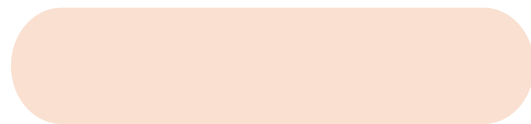
HTML & CSS: VIIKKO 4

TÄNÄÄN

> CSS YKSIKÖT

> DISPLAY

KERTAUS: YHTEENVETO LOMAKKEISTA

- **Form** // lomakkeiden säiliö
- **Input-attribuutit** // name, type, value jne. attribuutit määrittelevät syötekentän toiminnan
- **Input-tyypit:**
  - **Radiopainikkeet** // yksi valinta
  - **Valintaruudut** (checkboxes) // useita valintoja
- **Select** ja **Datalist** + **option** // pudotusvalikko vaihtoehtdoilla
- **Textarea** // tekstikenttä pidemmille teksteille
- **Labelit** (nimilaput) // <label for="input_id"> <input id="input_id">
- **Lähetys** (submitting) // button, input type="submit"

ABSOLUUTTISET YKSIKÖT

px (pikseliä) Yleisin yksikkö verkkosuunnittelussa. Kiinteä koko.

cm, mm, in Senttimetrit, millimetrit, tuumat – käytetään painotuotteissa.

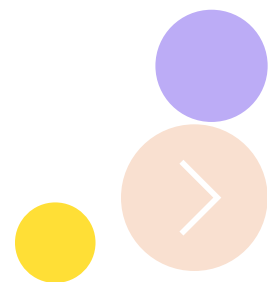
pt, pc Pisteet ja pica-yksiköt – pääasiassa painotuotteiden suunnitteluun.

* Pikselit (px) ovat suhteellisia katselulaitteeseen nähden.

Matalaresoluutioisilla näytöillä 1px vastaa yhtä laitteen kuvapistettä (dot).

Tulostimilla ja korkearesoluutioisilla näytöillä 1px voi tarkoittaa useita laitteen pikseleitä.

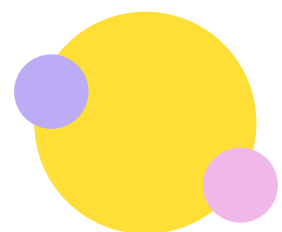

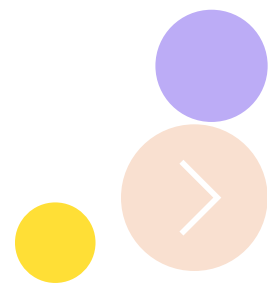
SUHTEELLISET PITUUDET

%	Prosenttiosuus vanhemman elementin koosta.
em	Suhteessa vanhemman fonttikokoon.
rem	Suhteessa juurielementin (<html>) fonttikokoon.
vh, vw	Näkymäalueen korkeus ja leveys (1vw = 1 % näytön leveydestä).
vmin, vmax	Pohjautuvat pienempään (vmin) tai suurempaan (vmax) näkymäalueen mittaan.
ch	Valitun fontin numeron 0 leveys.
ex	Fontin pienen x-kirjaimen korkeus.

* Jos juurielementille ei ole erikseen määritelty fonttikokoa, se on selaimen oletuskoko. Eli jos käyttäjä on asettanut sen suuremmaksi, sivusi toteuttaa sen.

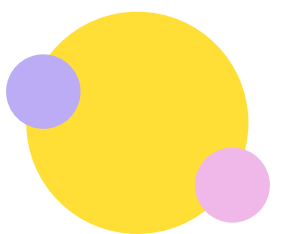
*Viewport = selainikkunan koko. Jos näkymäalueen leveys on 50 cm, 1vw = 0,5 cm.

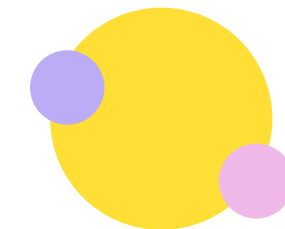
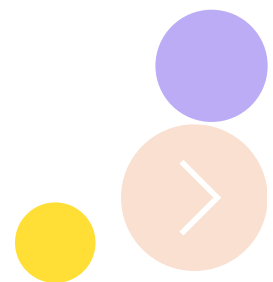
SUHTEELLISET PITUUDET

```
h1 {  
  font-size: 24px; /* Kiinteä koko, ei muutu */  
}  
  
.container {  
  width: 80%; /* Vie 80 % vanhemman leveydestä */  
}  
  
h1 {  
  font-size: 2rem; /* 2 kertaa juurielementin fonttikoko */  
}  
  
.box {  
  height: 50vh; /* 50 % näkymäalueen korkeudesta */  
}
```


EM, REM JA PX

- **em** – suhteessa vanhemman elementin fonttikokoon
  - Skaalautuva, suhteellinen
  - Hyvä esim. napin sisäiseen marginaaliin (padding: 1em)
  - Kertautuminen saattaa aiheuttaa yllätyksiä
- **rem** – suhteessa juurielementin (html) fonttikokoon
  - Yleisesti selaimissa `html { font-size: 16px; }` oletuksena
  - Skaalautuu tasaisesti koko sivulla
  - Vakioitavissa helposti, ei kertautumista kuten **em**
- **px** – pikseli (kiinteä yksikkö)
  - Tarkka ja ennustettava
  - Ei skaalaudu helposti, ei ota huomioon käyttäjän selaimen fonttiasetuksia mikä heikentää saavutettavuutta

MITÄ KÄYTTÄÄ?

- Käytä **absoluuttisia yksiköitä**, kun tarvitset tarkkoja mittoja, jotka eivät muutu kuten reunukset tai tulostustyyli.
- Käytä **suhteellisia yksiköitä**, kun haluat skaalautuvia ja responsiivisia asetteluja.
- Käytä **rem**-yksikköä, kun haluat yhtenäistä skaalausta koko sivustolla.
- Käytä **näkymäalueen yksiköitä (vw, vh)**, kun suunnittelet koko ruudun osioita tai dynaamisia asetteluja.

DISPLAY

- Käytä **block**-arvoa rakenteellisille elementeille (esim. <div>, <section>).
- Käytä **inline**-arvoa tekstielementeille kappaleen sisällä.
- Käytä **inline-block**-arvoa painikkeille tai interaktiivisille elementeille.
- Käytä **flex**-arvoa, kun haluat kohdistaa elementtejä dynaamisesti.
- Käytä **grid**-arvoa jäsenneltyihin layouteihin
- Käytä **none**-arvoa, kun haluat piilottaa elementtejä dynaamisesti.

Tutustumme tällä viikolla **CSS flexboxiin** ja ensi viikolla **CSS gridiin**.

TEHTÄVÄ: PÄÄTTÖTYÖN ALOITUS

Nyt olemme opetelleet perusasioita tarpeeksi ja voimme aloittaa varsinaisen päättötyön tekemisen erillisten pikkuprojektien sijaan.

- Githubissa on tällä viikolla esitelty päättöprojekti. Loppukurssin ajan harjoittelette ja lisäätte uusia tekniikoita tähän verkkosivuun. Kurssin lopulla teille on kertynyt palautettava projekti.
- Varsinaiset palautusohjeet tulevat tänne itslearningiin lähempänä kurssin loppua.
- Aloita siis uusi projekti - muista päivittää myös Trello-taulua.